

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНЬСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053

+38 044 486 28 78 +38 067 103 58 88

info@auc.org.ua amu.inform@gmail.com t.me/auc_ua auc.org.ua

№ 5-108/23

від « 14 » березня 2023 року

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань соціальної політики
та захисту прав ветеранів
Г. ТРЕТЬЯКОВІЙ

Шановна Галино Миколаївно!

Дякуємо за долучення Асоціації міст України до доопрацювання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» (реєстр. № 5344-д від 18.11.2022) (далі – Законопроект) в робочій групі 9 березня 2023 року та надаємо пропозиції, які просимо врахувати в Законопроекті.

1. Виконання Законопроекту потребуватиме суттєвих додаткових видатків з місцевих бюджетів у розмірі 5,6 млрд грн щорічно

Статтею 18-2 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» в редакції Законопроекту пропонується поширити на комунальні підприємства, установи та організації норму щодо сплати внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю (далі – внесок) за непрацевлаштування 4% осіб з інвалідністю. Тобто, пропонується розповсюдити вищезазначену норму **на всі заклади освіти, культури, охорони здоров'я, молоді та спорту, органи місцевого самоврядування**. За підрахунками АМУ та за даними Державної служби статистики України середньооблікова кількість штатних працівників, оплата праці яких фінансується за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, на початок 2022 року становила не менше 2,3 млн осіб. За інформацією Державної служби зайнятості України станом на 1 лютого 2023 року 9,4 тис осіб з інвалідністю було зареєстровано як безробітні (інфографіка «Ситуація на ринку праці та діяльність Державної служби зайнятості у січні 2023 року»). Тобто, для виконання пропонованої Законопроектом норми необхідно працевлаштувати 92,2 тис. осіб з інвалідністю, що на 82,8 тис. більше реальної чисельності безробітних осіб з інвалідністю, які стоять на обліку в службі зайнятості. Навіть якщо працевлаштувати усіх безробітних осіб з інвалідністю,

бюджетні підприємства, установи та організації все одно будуть сплачувати внесок Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю.

Відповідно до Законопроекту сума внеску визначається в розмірі 40 % середньої місячної зарплати, яку отримують працівники платника внеску. Тобто, Законом пропонується визначити, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування платитимуть Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю приблизно 5,6 млрд грн щорічно.

Середньооблікова кількість штатних працівників окремих бюджетних підприємств, установ, організацій

Сфера	Ч-сть працівників на початок 2022 р., тис. осіб	4 % від ч-сті працівників, тис. осіб	Середня зарплата по сфері на початок 2022 р., грн
Окремі сфери, оплата праці яких фінансується за рахунок бюджетних коштів, зокрема:	2 400,5	92,9	
- державна служба, служба в органах місцевого самоврядування*	401,0	16,0	17 446
- освіта	1 211,2	48,4	11 489
- охорона здоров'я	709,8	28,4	13 633

*Інформація за видом економічної діяльності «Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування»

Крім того, звертаємо увагу, що працевлаштування посадових осіб в органах місцевого самоврядування здійснюється за конкурсом, що ставить громадян у рівні умови та, фактично, виключає можливість обирати роботодавцем працівника за наявністю чи відсутністю у нього інвалідності. Так, якщо особа з інвалідністю не перемогла в конкурсі, її не можуть взяти на роботу, оскільки надання такої переваги одному із учасників – це грубе порушення законодавства. У такому випадку, згідно з Законом, орган місцевого самоврядування буде змушений сплачувати внесок Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю **просто через те, що особа з інвалідністю не перемогла в конкурсі**.

Запропонована Законом норма направлена не на захист осіб з інвалідністю, а на наповнення бюджету Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю. На думку АМУ, прийняття такого рішення є неприпустимим, оскільки потребує суттєвих додаткових видатків з місцевих бюджетів. Так, за рахунок бюджетів дитячих садків, шкіл, лікарень, бібліотек, молодіжних центрів держава буде наповнювати бюджет Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю.

АМУ пропонує визначити норму у Законі, яка передбачатиме звільнення від сплати щомісячного внеску комунальних підприємств, установ та організацій, органів місцевого самоврядування.

Тому, пропонуємо частину четверту статті 20-1 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» в редакції Законопроекту доповнити пунктами 4 та 5 такого змісту:

«4) комунальні підприємства, установи, організації;

5) органи місцевого самоврядування».

2. Надання фінансової підтримки роботодавцям для підтримки осіб з інвалідністю на практиці не буде застосовуватись

Стаття 11 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» в редакції Законопроекту визначає, що органи місцевого самоврядування в межах місцевих програм можуть надавати фінансову підтримку чи допомогу роботодавцям для здійснення окремих заходів соціального захисту осіб з інвалідністю (розумне пристосування, створення та діяльність підприємств захищеного працевлаштування, трудова інтеграція).

В той же час, надання такої підтримки/допомоги підпадає під дію норм Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Зазначений Закон передбачає погодження із Антимонопольним комітетом України надання будь-якої фінансової допомоги суб'єктам господарювання. Таке погодження триває в межах норм законодавства 2-3 місяці, що на практиці затягує всі процеси, а також потребує підготовки дуже великого переліку документів. Як правило вимоги Антимонопольного комітету щодо надання допомоги суб'єктам господарювання є не виконуваними. Крім цього, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання, які отримали таку допомогу, перебуватимуть під ризиком додаткових перевірок та можливих штрафів від Антимонопольного комітету України. Такі обтяження з боку Антимонопольного комітету призводять до небажання як надавати так і отримувати таку допомогу.

АМУ пропонує визначити, що надання фінансової підтримки чи допомоги роботодавцям для здійснення окремих заходів соціального захисту осіб з інвалідністю не підпадає під дію Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».

Тому, пропонуємо статтю 11 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» в редакції Законопроекту доповнити новою частиною такого змісту:

«Надання фінансової підтримки та/або фінансової допомоги, передбаченої цією статтею, не підпадає під дію Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»».

Аналогічне зауваження стосується норм статті 11-2 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» в редакції Законопроекту, яка передбачає фінансування державних та місцевих програм працевлаштування осіб з інвалідністю. **Пропонуємо статтю 11-2 Закону України**

**«Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» в редакції
Законопроєкту доповнити новою частиною такого змісту:**

«Фінансування державних та місцевих програм працевлаштування осіб з інвалідністю не підпадає під дію Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»».

3. Законопроєкт визначає обмеження щодо використання органами місцевого самоврядування власних коштів

Частина четверта статті 11-2 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» в редакції Законопроєкту встановлює, що Порядок проведення конкурсу на фінансування програм працевлаштування осіб з інвалідністю за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів визначається Кабінетом Міністрів України.

Звертаємо увагу, що підпункт 1 пункту «а» частини першої статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначає, що встановлення за рахунок власних коштів додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту населення відноситься до власних повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Визначення Кабміном порядку проведення конкурсу на фінансування місцевих програм суперечить принципу самостійності місцевих бюджетів, що визначено статтею 61 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

АМУ пропонує встановити, що порядок проведення конкурсу на фінансування програм працевлаштування осіб з інвалідністю за рахунок коштів місцевих бюджетів визначається органами місцевого самоврядування.

**Тому, пропонуємо частину четверту статті 11 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» в редакції
Законопроєкту викласти в такій редакції:**

«Порядок проведення конкурсу на фінансування програм працевлаштування осіб з інвалідністю за рахунок коштів державного бюджету визначається Кабінетом Міністрів України. Порядок проведення конкурсу на фінансування програм працевлаштування осіб з інвалідністю за рахунок коштів місцевих бюджетів визначається відповідним органом місцевого самоврядування».

Додаток: порівняльна таблиця на 2 арк.

З повагою

Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН

Миколюк Н. М.
486-30-82

Порівняльна таблиця до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» (ресстр. № 5344-д від 18.11.2022)

Чинна редакція законопроекту № 5344-д	Редакція законопроекту № 5344-д, запропонована АМУ
<p>Стаття 11. Кошти державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю витрачаються виключно на фінансування заходів, що передбачені цим законом та Законом України «Про зайнятість населення» з питань підтримки працевлаштування осіб з інвалідністю.</p> <p>...</p> <p>Органи місцевого самоврядування в межах місцевих програм можуть надавати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) фінансову підтримку роботодавцям на заходи розумного пристосування; 2) фінансову допомогу на створення та діяльність підприємств захищеного працевлаштування; 3) фінансову допомогу підприємствам/підприємцям трудової інтеграції осіб з інвалідністю. 	<p>Стаття 11. Кошти державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю витрачаються виключно на фінансування заходів, що передбачені цим законом та Законом України «Про зайнятість населення» з питань підтримки працевлаштування осіб з інвалідністю.</p> <p>...</p> <p>Органи місцевого самоврядування в межах місцевих програм можуть надавати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) фінансову підтримку роботодавцям на заходи розумного пристосування; 2) фінансову допомогу на створення та діяльність підприємств захищеного працевлаштування; 3) фінансову допомогу підприємствам/підприємцям трудової інтеграції осіб з інвалідністю. <p>Надання фінансової підтримки та/або фінансової допомоги, передбаченої цією статтею, не підпадає під дію Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».</p>
<p>Стаття 11-2. Фінансування державних та місцевих програм працевлаштування осіб з інвалідністю здійснюється на конкурсних засадах відповідно до Плану реалізації державної чи місцевої програми.</p> <p>...</p> <p><i>Порядок проведення конкурсу визначається Кабінетом Міністрів України.</i></p>	<p>Стаття 11-2. Фінансування державних та місцевих програм працевлаштування осіб з інвалідністю здійснюється на конкурсних засадах відповідно до Плану реалізації державної чи місцевої програми.</p> <p>...</p> <p>Порядок проведення конкурсу на фінансування державної програми працевлаштування осіб з інвалідністю визначається Кабінетом Міністрів України. Порядок</p>

	<p>проведення конкурсу на фінансування місцевої програми працевлаштування осіб з інвалідністю визначається відповідним органом місцевого самоврядування.</p> <p>Порядок проведення конкурсу на фінансування програм працевлаштування осіб з інвалідністю за рахунок коштів державного бюджету визначається Кабінетом Міністрів України. Порядок проведення конкурсу на фінансування програм працевлаштування осіб з інвалідністю за рахунок коштів місцевих бюджетів визначається відповідним органом місцевого самоврядування.</p>
<p>Стаття 20-1. Сума щомісячного внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю може бути зменшена за рахунок витрат на придбання продукції або послуги, виробленої або наданої підприємствами захищеного працевлаштування або суб'єктами господарювання, які мають статус підприємства/підприємця трудової інтеграції осіб з інвалідністю за винятком торгівлі такою продукцією.</p> <p>...</p> <p>Від сплати щомісячного внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю звільняються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) реабілітаційні заклади та надавачі соціальних послуг; 2) хоспіси; 3) державні, комунальні та недержавні підприємства, установи, організації, єдиним предметом діяльності яких є реабілітація осіб з інвалідністю, навчання таких осіб або догляд за ними. 	<p>Стаття 20-1. Сума щомісячного внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю може бути зменшена за рахунок витрат на придбання продукції або послуги, виробленої або наданої підприємствами захищеного працевлаштування або суб'єктами господарювання, які мають статус підприємства/підприємця трудової інтеграції осіб з інвалідністю за винятком торгівлі такою продукцією.</p> <p>...</p> <p>Від сплати щомісячного внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю звільняються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) реабілітаційні заклади та надавачі соціальних послуг; 2) хоспіси; 3) державні, комунальні та недержавні підприємства, установи, організації, єдиним предметом діяльності яких є реабілітація осіб з інвалідністю, навчання таких осіб або догляд за ними; 4) комунальні підприємства, установи, організації; 5) органи місцевого самоврядування.